

**ASOCIĀCIJA
STARP
EIROPAS SAVIENĪBU
UN JORDĀNIJU**

Asociācijas padome

**Briselē, 2022. gada 25. maijā
(OR. en)**

**UE-RHJ 3304/22
ADD 1**

PIEZĪME

Temats:	PIELIKUMS ES UN JORDĀNIJAS ASOCIĀCIJAS PADOMES LĒMUMAM par ES un Jordānijas partnerības prioritātēm 2021.–2027. gadam
---------	--

ES un Jordānijas partnerības prioritātes 2021.–2027. gadam

IEVADS

ES un Jordānijas partnerība ir cieša. Jordānija ir svarīga ES partnere, un ES augstu vērtē Jordānijas svarīgo līdzsvarojošo lomu reģionā. Lai vēl vairāk stiprinātu stabilas un daudzšķautņainas attiecības starp abiem partneriem, ir noteiktas prioritātes, lai atbalstītu ES un Jordānijas asociācijas nolīguma īstenošanu, kas virzīs partnerību laikposmā no 2021. līdz 2027. gadam.

ES un Jordānijas partnerības prioritātes ietver Eiropas kaimiņattiecību politikas kopīgos mērķus kopīgai miera, labklājības un stabilitātes telpai. Tās pamatojas uz galvenajām kaimiņattiecību politikas iezīmēm – diferencēšanu un līdzatbildību –, kā arī elastīgumu, lai būtu iespējams pielāgoties mainīgiem apstākļiem, kā par to vienojušās ES un Jordānija. Turklāt tās atbilst Eiropadomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumos ¹ paustajiem centieniem panākt demokrātisku, stabilāku, zaļāku un pārtikušāku dienvidu kaimiņreģionu kā stratēģiskai ES prioritātei.

Partnerības prioritātēs ir iekļauti arī mērķi, kas izvirzīti jaunajā, vērienīgajā un inovatīvajā Programmā Vidusjūras reģionam, kura izklāstīta Komisijas un Augstā pārstāvja 2021. gada 9. februāra kopīgajā paziņojumā par dienvidu kaimiņreģionu ² un turpmākajos Padomes 2021. gada 16. aprīļa secinājumos par atjaunotu partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu ³ un kuras nolūks ir atsākt sadarbību un izmantot attiecību potenciālu, kas vēl nav atrisīts. Šādi tiks atbalstīta Ekonomikas un investīciju plānā dienvidu kaimiņvalstīm ⁴ noteikto savstarpēji saskaņoto pamatiniciatīvu efektīva un laicīga īstenošana, kas stiprinās ES partnerību ar Jordāniju un palīdzēs aizsargāt mūsu kopīgos labumus Vidusjūras reģionā. Jaunā programma piedāvā iespējas veidot jaunas partnerības attiecībā uz zaļās un digitālās pārkārtošanās stratēģiskajām prioritātēm, kuras veicinās ilgtspēju, labklājību un noturību. Šajos centienos ES un Jordānija balstīsies uz partnerību ar Jordāniju un Jordānijas reformu programmas turpmāku īstenošanu. ES un Jordānija turpinās konstruktīvi sadarboties, kopīgiem spēkiem vadot Savienību Vidusjūrai, lai veicinātu spēcīgu partnerību visā Vidusjūras reģionā.

Saskaņā ar jauno programmu ES un Jordānijas partnerība arī turpmāk balstīsies uz kopīgām vērtībām un dialogu, un tā virzīs uz priekšu kopīgu sociālekonomisko un politisko programmu, tostarp reformas un to īstenošanu tādās jomās kā laba pārvaldība, tiesiskums, cilvēktiesības, sociālā kohēzija un vienlīdzīgas iespējas visiem, nediskriminācija, vides un klimata aizsardzība, makroekonomikas stabilitāte un uzņēmējdarbības vide. Tās mērķis būs zaļa, digitāla, noturīga un taisnīga atveseļošana pēc Covid-19 pandēmijas saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, Parīzes nolīgumu un Eiropas zaļo kursu.

¹ EUCO 22/20, 2020. gada 11. decembris.

² JOIN(2021) 2 final.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7931-2021-INIT/lv/pdf>.

⁴ SWD(2021) 23 final

Jaunajā Programmā Vidusjūras reģionam viena no galvenajām kopīgajām prioritātēm un tās inovatīvais stūrakmens ir ilgtspējīgas sociālekonomiskās atveseļošanas un darbvietu radīšanas rosināšana dienvidu kaimiņreģionā ilgtermiņā. Paziņojumam pievienotajā kopīgajā dienestu darba dokumentā par ekonomikas un investīciju plānu dienvidu kaimiņreģionam ir pievērsta liela uzmanība Jordānijai, un tajā izpaužas apņēmīgi centieni realizēt praksē šo partnerību un koncentrēties uz galvenajiem projektiem, kas stiprina ES partnerību ar Jordāniju. Jaunās Programmas Vidusjūras reģionam ekonomikas un investīciju plāna pamatiniciatīvu īstenošana palīdzēs īstenot partnerības prioritātes un būs nozīmīga ES sadarbības ar Jordāniju daļa.

Pamatojoties uz kopīgo paziņojumu un tā ekonomikas un investīciju plānu, kā arī Padomes secinājumiem, ES arī strādās, lai apvienotu spēkus ar dalībvalstīm nolūkā veicināt Eiropas komandas iniciatīvas galvenajās savstarpējo interešu jomās, balstoties uz veiksmīgo Eiropas komandas reakciju uz Covid-19 krīzi gan pasaulē, gan Jordānijā.

Partnerības prioritātes ir adaptīvs dokuments, un tas ietver savstarpējo saistību izpildi.

Partnerība un prioritārās sadarbības jomas arī turpmāk tiks uzturētas, izmantojot regulāras augsta līmeņa **politiskas sanāksmes, dialogus** par ekonomiku, nodarbinātību un sociālajām lietām, tirdzniecību, tieslietām, cilvēktiesībām, demokrātiskajiem procesiem, klimatu un vidi, ES un Jordānijas **mobilitātes** partnerību, **ES un Jordānijas nolīgumu zinātnes un tehnoloģiju** jomā un citas esošās sadarbības jomas, ES un Jordānijas apņemšanos stiprināt dialogu un sadarbību **drošības** jomā, tostarp vardarbīga ekstrēmisma un terorisma un kibernetikas apkarošanā, kā arī notiekošo **divpusējo sadarbību** Jordānijas atbalstam.

Partnerības prioritātes apstiprina ES un Jordānijas saites un nosaka savstarpējās iesaistes padziļināšanas iespējas.

Pašreizējais konteksts īpaši veicina ES un Jordānijas attiecību nostiprināšanu, pamatojoties uz **kopīgiem mērķiem, vērtībām un interesēm kopīgu problēmu risināšanā.**

Covid-19 pandēmija ir radījusi papildu spiedienu uz veselības, izglītības un ekonomikas nozari un rada būtiskas sociālekonomiskas problēmas. ES un Jordānija, cita starpā īstenojot savu ekonomiku zaļo un digitālo pārveidi, palielinot noturību un iekļaujošā veidā sniedzot pārticību un pienācīgas kvalitātes darba iespējas savām sabiedrībām, pēc krīzes atjaunosies uzlabojušās. Virzībā uz iekļaujošu atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas ES un tās partneri pastiprinās savu iesaisti cīņā pret visu veidu diskrimināciju, tostarp diskrimināciju reliģijas vai ticības dēļ, un veicinās dzimumu līdztiesību visās politikas jomās.

Kopš 2011. gada Sīrijā pastāvošā krīze ievērojami ietekmē Jordāniju, reģionu, kā arī ES. ES un Jordānija ir apstiprinājušas kopīgus mērķus un kopīgas intereses gan miera procesa īstenošanā, gan stabilitātes un miera atjaunošanā Sīrijā. Tas galu galā ļautu bēgļiem brīvprātīgi, droši un cieņpilni atgriezties. Tikmēr attiecībā uz tiem bēgļiem no Sīrijas, kuri atrodas Jordānijā, ir svarīgi saglabāt palīdzības apjomu un piekļuvi aizsardzībai, izglītībai, iztikas līdzekļiem un pakalpojumiem.

ES atzīst Jordānijas svarīgo lomu nacionālajā, reģionālajā un starptautiskajā vidē un atbalsta Jordānijas iesaistīšanos daudzpusējā sistēmā. ES atzinīgi vērtē Jordānijas dāsno un pastāvīgo apņemšanos uzņemt un aizsargāt lielu skaitu bēgļu, tostarp sīriešus, palestīniešus, irākiešus, Lībijas iedzīvotājus un jemeniešus, kuri meklē drošu patvērumu Jordānijā, un nodrošināt viņiem izglītību, veselības aprūpi, iztikas līdzekļus un sociālās aizsardzības pakalpojumus. ES turpinās palīdzēt Jordānijai sniegt atbalstu bēgļiem, kuri meklē aizsardzību Jordānijā, un stiprināt Jordānijas noturību, tostarp pastāvīgi iesaistīties Covid-19 pandēmijas seku mazināšanā. Tāpat kā iepriekš, ES atbalsts Jordānijai attiecībā uz bēgļiem tiek sniegts papildus divpusējām atbalsta programmām. Ir ļoti svarīgi cīnīties pret nabadzību, diskrimināciju un dzimumu nevienlīdzību, nodrošināt pienācīgu ienākumu atbalstu, nediskriminējošu piekļuvi sociālajai aizsardzībai saskaņā ar valsts sistēmām, piemēram, Jordānijas valsts sociālās aizsardzības stratēģiju, veicināt ilgtspējīgu attīstību, izaugsmi, aizsargāt cilvēktiesības un nodrošināt taisnīgu piekļuvi kvalitatīviem pakalpojumiem.

Turklāt Jordānija ir turpinājusi pielikt teicamas pūles, un tai ir nozīmīga un līdzsvarota loma miera un drošības veicināšanā Tuvajos Austrumos, jo īpaši Tuvo Austrumu miera procesā. Turklāt ļoti vērtīga ir izrādījušies Jordānijas loma radikalizācijas, terorisma un vardarbīga ekstrēmisma novēršanā un apkarošanā. Jordānija kopā ar ES kopīgi vada Savienību Vidusjūrai, ar kuras palīdzību tā atbalsta politiskus risinājumus dažādām krīzēm reģionā, kā arī reģionālo integrāciju un attīstību, ilgtspējīgu, zaļu, zemu siltumnīcefekta gāzu emisiju un resursu ziņā efektīvu aprites ekonomiku, kas ir vēl viens piemērs Jordānijas vadošajai stabilizējošajai lomai.

Jordānija un ES arī turpinās sadarbību attiecībā uz visiem migrācijas aspektiem visaptverošā, savstarpēji izdevīgā un īpaši pielāgotā partnerībā un mobilitātes partnerības ietvaros, kas nodrošina saskaņotu satvaru darbībām migrācijas, mobilitātes un drošības jomā un tādu jautājumu risināšanā, kuri saistīti ar robežu pārvaldību, neatbilstīgas migrācijas novēršanu un starptautisko aizsardzību ⁵.

Partnerības prioritātes balstās uz kopīgiem sasniegumiem savstarpēju interešu jomās, tostarp uz mērķi veicināt reformu turpmāku īstenošanu, tādējādi veicinot Jordānijas makroekonomikas stabilitāti, saskaņā ar pārskatītās SVF programmas prioritātēm un ņemot vērā Covid-19 pandēmijas sekas. Tās pamatojas arī uz 2016. gada Londonas konferenci “Atbalsts Sīrijai un reģionam”, kā arī uz starptautiskajā nolīgumā Jordānijas un šīs konferences organizētāju izstrādātajām saistībām, kuru mērķis ir Jordānijas attīstības panākumu veicināšana, ņemot vērā ilgstošo humāno palīdzību, un adekvāts atbalsts uzņēmējkopienai. Piecās turpmākajās Briseles konferencēs "Atbalsts Sīrijas un reģiona nākotnei" tika atjaunota un nostiprināta starptautiskās sabiedrības politiskā, humanitārā un finansiālā apņemšanās atbalstīt Sīrijas tautu, kaimiņvalstis un uzņēmējkopienas, kuras visvairāk skāris konflikts, un pārskatīts progress, ko valdības, līdzekļu devēji un Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) ir panākuši, pildot tajā uzņemtās saistības un dotos solījumus. ņemot vērā Sīrijas bēgļu un neaizsargātu uzņēmējkopienu pastāvīgo ārkārtējo neaizsargātību, ko vēl vairāk saasinājusi Covid-19 pandēmija, ES un Jordānija atkārtoti apstiprina savu apņemšanos sniegt palīdzību un efektīvu aizsardzību visiem bēgļiem Jordānijā. Ir svarīgi vēl vairāk uzlabot viņu piekļuvi pakalpojumiem, nodrošināt viņu cilvēktiesību ievērošanu un turpināt palielināt viņu pašpalāvēības potenciālu, un radīt viņiem iespējas dot ieguldījumu Jordānijas ekonomiskajā attīstībā. Atbalstot bēgļus, tostarp no Sīrijas, ES un Jordānija pieņems uz neaizsargātību balstītu pieeju, kurā pienācīgu uzmanību pievēršīs neaizsargātu uzņēmējkopienu situācijai.

⁵ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10055-2014-REV-3/lv/pdf>.

ES joprojām ir apņēmības pilna sniegt nepārtrauktu palīdzību un aizsardzību **palestīniešu bēgļiem**, tostarp tiem, kuri atrodas Jordānijā. Šajā sakarā ES un Jordānija ir uzsvērušas *Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un darba aģentūras* Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (*UNRWA*) izšķirošo nozīmi reģiona drošībai un stabilitātei saskaņā ar tās ANO pilnvarām, kas noteiktas attiecīgajās ANO rezolūcijās, un puda apņemšanos turpināt politisku un finansiālu atbalstu aģentūrai. Tās atzīst, ka *UNRWA* joprojām ir svarīga loma, un apņemas atbalstīt aģentūru tās pilnvaru īstenošanā tās darbības jomās, kā arī pārvaldības un valdības reformās, kuru mērķis ir palielināt aģentūras pārredzamību, pārskatatbildību un pareizu finanšu pārvaldību, un kopā ar līdzekļu devēju kopienu iestāties par ilgtspējīgāku un paredzamāku daudzgadu finansējumu un taisnīgu sloga sadali.

PRIORITĀTES

Partnerības prioritātes atspoguļo kopīgās intereses un pievēršas jomām, kurās ES un Jordānijas sadarbība ir abpusēji izdevīga. Saskaņā ar kopīgo paziņojumu un Padomes secinājumiem ES un Jordānija ir apņēmušās veicināt sadarbību virknē darbību šādās galvenajās politikas jomās: noturības un starpsavienojumu/līdzdalības stiprināšana pasaules ekonomikā, labklājības veidošana un divējādās zaļās un digitālās pārkārtošanās iespēju izmantošana; cilvēces attīstība, laba pārvaldība, tiesiskums un cilvēktiesības; miers un drošība; migrācija un mobilitāte; klimata politika, enerģētika un vide.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam ir noteiktas trīs prioritātes:

ES un Jordānija centīsies **stiprināt sadarbību reģionālās stabilitātes un drošības jomā, tostarp terorisma apkarošanā**. ES un Jordānija ir stabilas partneres ārpolitikā un drošības politikā. Stratēģiskā un operatīvā sadarbība tiks turpināta gan divpusēji, gan daudzpusējos forumos, kā arī reģionālā līmenī, tostarp ES un Jordānijai kopīgiem spēkiem vadot Savienību Vidusjūrai un izmantojot ierosinātās ikgadējās ES ārlietu ministru un dienviņu partneru sanāksmes, kā arī iespējamās nozaru ministru sanāksmes. ES un Jordānijas abpusējās interesēs ir veicināt mieru un stabilitāti reģionā un pasaulē, kas tiks panākts, kopīgi strādājot pie Tuvo Austrumu miera procesa saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un attiecīgajām Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes (ANO DP) rezolūcijām, kā arī atbalstot politisku pāreju un miera veidošanu Sīrijā, pamatojoties cita starpā uz ANO DP Rezolūciju 2254. Gan ES, gan Jordānija cenšas būt tolerantas sabiedrības paraugs, un tas ir vēl viens iemesls sadarbības stiprināšanai ārpolitikas jomā.

Partnerība ir vērsta uz to, lai veicinātu ekonomikas atveseļošanu un stabilitāti, zaļu, digitālu, iekļaujošu un uz zināšanām balstītu izaugsmi, izglītības kvalitāti un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanu, tostarp jauniešiem, saskaņā ar valdības prioritātēm, attīstības indikatīvo izpildprogrammu, "Jordānija 2025 – Nacionālais redzējums un stratēģija" un nozaru politiku un stratēģijām. Atbalsta mērķis ir uzlabot Jordānijas noturību, lai tiktu galā ar Sīrijas krīzes ietekmi un reģionālo nestabilitāti, kā arī Covid-19 pandēmijas ekonomiskajām un sociālajām sekām, vienlaikus izmantojot iespējas pēc krīzes atjaunoties uzlabojoties.

ES un Jordānija pastiprinās sadarbību cīņā ar klimata pārmaiņām un vides degradāciju, apvienojot centienus veicināt **zaļo izaugsmi un enerģētikas pārkārtošanu virzībā uz klimatneitralitāti**, kas saskaņota ar Jordānijas enerģētikas nozares stratēģiju (2020.–2030. gadam) un ir saskaņā ar "Jordānijas Nacionālo noteikto devumu" (NND) un nacionālo pielāgošanās plānu. Spēcīga, iekļaujoša, zaļa un savienota Jordānijas ekonomika, ko atbalsta **brīvās tirdzniecības zona**, kura izveidota saskaņā ar asociācijas nolīgumu starp Jordāniju un ES, vienkāršota izcelsmes noteikumu shēma un uzlabota investīciju vide (izmantojot uzņēmējdarbības vides reformas) un uzņēmēju, jo īpaši *mazo un vidējo uzņēmumu* (MVU), piekļuve finansējumam, tostarp veicinot publiskā un privātā sektora dialogu un tiešāk sadarbojoties ar privāto sektoru, būs spēcīgs stimuls **pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanai**. Ekonomikas modernizēšanu, zaļināšanu un daudzveidības palielināšanu veicinās arī atbalsts inovāciju virzītai izaugsmei un zināšanu apmaiņai. Reģionālo un ekonomisko integrāciju veicinās arī sadarbība ilgtspējīgas, viedas un noturīgas transporta savienojamības jomā (tostarp ES un Jordānijas aviācijas nolīgums) un 2015.–2030. gada valsts transporta ilgtermiņa stratēģijas īstenošana.

Īpaša uzmanība tiks pievērsta **jauniešu un sieviešu nodarbināmības un līdzdalības palielināšanai ekonomikā**. Šāda uzmanība tiks pievērsta arī tam, lai radītu ilgtspējīgas un vienlīdzīgas ekonomiskās iespējas, tostarp pamatojoties uz **augstas kvalitātes izglītību un profesionālo apmācību un sniedzot pienācīgus sabiedriskā transporta pakalpojumus**, un lai veicinātu uzņēmējdarbības un inovācijas kultūru un pāreju uz zaļu aprites un digitālo ekonomiku. Ņemot vērā partnerības ievērojamo devumu kultūru dialoga un sociālekonomiskās attīstības veicināšanā, būtu jāizskata iniciatīvas kultūras jomā, tostarp tās, kuras ir vērstas uz kultūras un radošās industrijas attīstību.

Asociācijas nolīguma pilnīga izpilde un kopīgā darba turpināšana nolūkā stiprināt esošās tirdzniecības un investīciju attiecības arī veicinātu Jordānijas **integrāciju ES tirgū** un radītu jaunas iespējas tirdzniecībai, investīcijām un attīstībai. Saskaņā ar paziņojumu par tirdzniecības politikas pārskatīšanu ⁶ ES ierosinās jaunu **ilgtspējīgu investīciju iniciatīvu** ieinteresētajiem partneriem dienvidu kaimiņreģionā un Āfrikā.

Partnerība ir vērsta uz to, lai atbalstītu Jordānijas centienus un apņemšanos **stiprināt labu pārvaldību, tiesiskumu, demokrātiskas reformas un cilvēktiesības, tostarp sociālās un darba tiesības**. Cilvēktiesības un pamatbrīvības, kas ietvertas starptautiskajos, reģionālajos un nacionālajos tiesību aktos, ir kopīgas vērtības. Demokrātijas principu un cilvēktiesību ievērošana ir būtisks elements ES un Jordānijas attiecībās un ilgtspējīgā Jordānijas sociālekonomiskajā attīstībā un stabilitātē .

Migrācijas un mobilitātes jomā, ņemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu par Migrācijas un patvēruma paktu ⁷ un Jordānijas tiesību aktus, progress **mobilitātes partnerības** dažādo komponentu efektīvā īstenošanā ir transversāla prioritāte, kas arī palīdzētu nodrošināt, ka personas var regulāri un vieglāk pārvietoties starp Jordāniju un ES, cita starpā ar mērķi veicināt tūrisma, atvieglot izglītības apmaiņu un sadarboties ar Jordānijas diasporas kopienām ārvalstīs. Visaptveroša un ilgtspējīga pieeja migrācijai un patvērumam, tostarp sadarbība atgriešanas jomā ES un tās dalībvalstu kompetences ietvaros, varētu izrādīties abpusēji izdevīga ES un Jordānijai.

⁶ COMM(2021) 66 final, 18.2.2021.

⁷ COMM(2020) 609 final, 23.9.2020.

1. STIPRINĀT SADARBĪBU ATTIECĪBĀ UZ REĢIONA STABILITĀTI UN DROŠĪBU, TOSTARP TERORISMA APKAROŠANU

ES atzīst visus Jordānijas veiktos attiecīgos centienus. ES un Jordānijai būtu jāturpina cieša sadarbība, risinot reģiona nestabilitātes problēmu, tostarp draudus drošībai, ko rada *Da'esh* un citi teroristu grupējumi. Šajā sakarā ES ir apņēmusies palīdzēt Jordānijai centienos stabilizēt un aizsargāt savas ārējās robežas. Gan ES, gan Jordānija atbalsta vajadzību pēc ilgtspējīgiem un noturīgiem Sīrijas krīzes risinājumiem saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 2254 (2015). Attiecīgajos starptautiskajos forumos būtu jāturpina darbs pie Sīrijas krīzes atrisināšanas, kā arī sadarbība saistībā ar ES un Jordānijas pastiprinātas drošības un terorisma apkarošanas ceļvedi, īpaši pievērsties kopīgiem projektiem un informācijas apmaiņai.

ES un Jordānijai būtu arī jāpastiprina "**tiltu veidošana**" citu konfliktu kontekstā, tostarp Tuvo Austrumu miera procesā. ES atzīst Jordānijas neaizstājamo un konstruktīvo lomu reģiona stabilitātē un atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir saglabāt Jeruzalemes svētvietu vēsturisko *status quo*, tostarp attiecībā uz hāšimītiem kā svētvietu glabātājiem. ES un Jordānija turpinās ciešu iesaisti, lai panāktu taisnīgu un visaptverošu Izraēlas un palestīniešu konflikta risinājumu, pamatojoties uz divu valstu risinājumu, starptautiski saskaņotiem parametriem un starptautiskajām tiesībām. Papildus tiešajai konflikta dimensijai Savienības civilās aizsardzības mehānisma kontekstā tās stiprinās sadarbību un noturību katastrofu riska pārvaldībā un civilajā aizsardzībā, pastiprinās darbu pie klimatnoturības un pielāgošanās klimata pārmaiņām un investēs preventīvos pasākumos.

ES un Jordānija ir partneres, tās veicina un sekmē tos reliģiju un kultūru dialogus globālā un reģionālā līmenī, kuros Jordānijai ir vadoša loma. ES un Jordānija sadarbosies un noteiks veidus, kā aizsargāt un saglabāt kultūras mantojumu, kas ir svarīgs miera, demokrātijas un ilgtspējīgas attīstības līdzeklis, kā arī līdzeklis pozitīva dialoga un iekļaušanas radīšanai, un ierosinās šajā nolūkā veicamās darbības.

Vēl viens svarīgs ilgtermiņa stabilitātes aspekts būs piekļuve dabas resursiem, jo īpaši drošam dzeramajam ūdenim. Jordānija un ES turpinās sadarboties, lai vēl vairāk uzlabotu ūdens resursu apsaimniekošanas efektivitāti un ilgtspēju.

Darba kārtībā arī turpmāk prioritāte jāpiešķir **terorisma, vardarbīga ekstrēmisma un radikalizācijas novēršanai un apkarošanai**. Šajā kontekstā un papildus regulāram politiskajam un tematiskajam dialogam ES un Jordānija pastiprinās sadarbību konkrētos jautājumos un informācijas apmaiņā nolūkā risināt šos uzdevumus, ievērojot tiesiskuma principus, kā arī pilnībā ievērojot cilvēktiesības un pamatbrīvības. ES un Jordānija sadarbosies, lai cīnītos pret radikalizācijas, terorisma un vardarbīga ekstrēmisma pamatcēloņiem, ņemot vērā sociālo kohēziju, sieviešu un jauniešu un izglītības svarīgo lomu, tostarp izmantojot savstarpēji saskaņotas izglītības programmas un iesaistot plašu Jordānijas pilsoniskās sabiedrības loku.

ES un Jordānija ir arī izveidojušas sistēmu Jordānijas dalībai ES **krīzes pārvarēšanas operācijās**, kas ir vēl viens piemērs ciešai sadarbībai drošības jautājumos, uz kuru var balstīties.

2. STIPRINĀT ILGTSPĒJĪGU EKONOMIKAS STABILITĀTI, ZAĻU, DIGITĀLU, IEKĻAUJOŠU UN UZ ZINĀŠANĀM BALSTĪTU IZAUGSMI, IZGLĪTĪBAS KVALITĀTI UN PIENĀCĪGAS KVALITĀTES DARBVIETU RADĪŠANU

Sīrijas krīze un tās izraisītā ilgstošā bēgļu klātbūtne ir spēcīgi ietekmējusi Jordānijas ekonomisko struktūru, tās ierobežotos dabas resursus un pamatpakalpojumu sniegšanu, pasliktinot jau tā sarežģīto ekonomisko situāciju. Covid-19 pandēmija ir ievērojami saasinājusi sociālekonomiskās problēmas, neaizsargātību un nevienlīdzību. Tādēļ koordinācijā ar daudzpusējiem un divpusējiem līdzekļu devējiem tiks turpināta **ekonomikas dialoga, reformu un sadarbības makroekonomikas jautājumos** izvērsšana un īstenošana ar mērķi veicināt stabilu makroekonomikas un strukturālo politiku, kas veicina ilgtspējīgas un iekļaujošas izaugsmes potenciālu, palielina Jordānijas ekonomikas noturību pret ekonomikas satricinājumiem un uzlabo publisko finanšu ilgtspēju. Būtu jāturpina centieni saglabāt makroekonomisko stabilitāti saistībā ar pārskatīto Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) programmu un Jordānijas saistībām pret starptautisko sabiedrību, kuras tā uzņēmas pēc Londonas konferences 2019. gadā un saskaņā ar Jordānijas reformu matricu. ES atbalsta šādus centienus, sniedzot sadarbības palīdzību, kā arī ar būtisku makrofinansiālās palīdzības programmu starpniecību.

Papildus stabilai fiskālajai un budžeta pārvaldībai sadarbība tiks turpināta **Jordānijas publiskā sektora reformu jautājumos**, lai uzlabotu publiskā sektora finanšu pārvaldību un tā vispārējo efektivitāti un pakalpojumu sniegšanas spējas.

Jordānijas galvenā sociālekonomiskā problēma, ko cita starpā izraisījušas ieilgušas reģionālas krīzes, ir nevienlīdzīga piekļuve nodarbinātībai, tostarp sieviešu un jauniešu vidū, zema ekonomikas izaugsme, augsts bezdarba līmenis un augošs parāds. Tas būtu jāpārvar, radot pienācīgas kvalitātes darbvietas, atbalstot uzņēmējdarbību un inovāciju, jo īpaši zaļajā, digitālajā un sociālajā ekonomikā, attīstot prasmes un kvalifikācijas, veicinot mērķtiecīgu apmācību, izglītību un pētniecību un izstrādājot mērķtiecīgu un visaptverošu sociālās aizsardzības sistēmu. Ar partnerības prioritātēm centīsies sasniegt šos mērķus, piemērojot dažādus politikas instrumentus: tirdzniecību; uzņēmējdarbības attīstīšanu; izglītību, mācības un mūžizglītību; lielāku mobilitāti. Visu šo instrumentu mērķis cita starpā ir pastiprināt visu sabiedrības grupu ekonomisko iespēju veicināšanu un dalību.

- (a) **Tirdzniecība attīstības nolūkos** ir viens no galvenajiem partnerības prioritāšu elementiem. Jordānija gūs labumu no darbvietu radīšanas, ko veicina eksporta pieaugums uz ES saskaņā ar vienkāršoto izcelsmes noteikumu shēmu un papildu pasākumiem. ES un Jordānija kopīgi noteiks piemērotu pieeju divpusējo tirdzniecības un investīciju attiecību modernizācijai. Turklāt divpusējo un ekonomisko saišu stiprināšanas nolūkā ES un Jordānija sadarbosies tādās jomās kā MVU, izstrāde, tehnoloģijas un zinātība.
- (b) Vienlaikus ES un Jordānija turpinās **dialogu** nolūkā veicināt saskaņošanu tādās jomās kā sanitārie un fitosanitārie pasākumi (*SPS*), tehniskie šķēršļi tirdzniecībai (*TBT*) un pakalpojumi nolūkā atvieglot tirdzniecību un stiprināt Jordānijas pievilcību investīcijām. Turklāt, lai labāk aizsargātu patērētāju veselību un drošību un atvieglotu tirdzniecību, ES sadarbosies ar Jordāniju nolūkā atbalstīt produktu efektīvu drošības sistēmu izstrādi saskaņā ar starptautiskajiem standartiem, vienlaikus izvairoties no šķēršļiem, kas nav saistīti ar tarifiem.
- (c) ES un Jordānija piešķirs prioritāti un pastiprinās centienus šādās jomās: **uzlabot uzņēmējdarbības vidi** un piesaistīt investīcijas, jo īpaši investīcijas, kas atbalsta pāreju uz mazemisiņu, noturīgu un aprites ekonomiku; **atbalstīt privātā sektora produktivitāti un konkurētspēju** un veicināt uzņēmējdarbību (tostarp ar juridiskām, regulatīvām un administratīvām reformām, kas aptver konkurences politiku un subsīdiju kontroles noteikumus, aizdevumus uzņēmumiem, un pēc iespējas labi izmantojot digitālo un zaļo pārkārtošanos); **izveidot pareizo zināšanu un prasmju kopumu**, kas nepieciešams Jordānijas darba tirgū un zaļajā, digitālajā un sociālajā ekonomikā. Šo mērķu sasniegšanu varētu palīdzēt īstenot jauna **ilgtspējīgu investīciju iniciatīva**, kā tā minēta iepriekš. Turklāt ES un Jordānija sadarbosies, lai stiprinātu uz zināšanām balstītas nozares, kas ir svarīgas pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanai, jo īpaši jauniešu un sieviešu vidū, kā arī lai atbalstītu un sniegtu iespējas uzņēmumiem, jo īpaši ekonomikas nozarēs, kuras visvairāk skārusi Covid-19 pandēmija.

(d) **Izglītība** ir vēl viens instruments, kam ir ļoti liela ietekme sociālās un ekonomiskās attīstības veicināšanā. Jordānijai, sadarbojoties ar ES, būs ļoti svarīgi īstenot šo prioritāti, lai sniegtu labumu visiem tiem, kas dzīvo Jordānijā, un pārvarētu problēmas, kas saistītas ar Covid-19, un novērstu trūkumus mācību vielas apgūvē. **Drošas un kvalitatīvas publiskas izglītības pieejamība visiem bērniem, jauniešiem un jauniem pieaugušajiem visos līmeņos** būs viens no ES un Jordānijas sadarbības vadmotīviem, un tā mērķis būs nodrošināt, ka ikvienam ir iespēja mācīties, veidot savu nākotni un veicināt ekonomikas izaugsmi un valsts attīstību. Īpaša uzmanība jāpievērš arodmācībām un izglītībai, kas reaģē uz darba tirgu, kā arī augstākajai izglītībai un mūžizglītībai.

ES un Jordānija arī divpusēji un Savienības Vidusjūrai kontekstā sadarbosies **zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas** stratēģijas jomā, tostarp īstenojot ceļvežus, lai pievērstos tādām kopīgām prioritātēm kā klimata pārmaiņas, veselība un atjaunojamā enerģija.

ES un Jordānija veicinās inovatīvu pētniecību un uz zināšanām balstītus risinājumus un sadarbību tādās jomās kā **atjaunojamie energoresursi, energoefektivitāte (saskaņoti ar Jordānijas enerģētikas nozares stratēģiju (2020.–2030. gadam)) un ilgtspējīga dabas resursu pārvaldība, tostarp ilgtspējīga lauksaimniecības prakse un ilgtspējīga ūdens un atkritumu apsaimniekošana, kas ietver droša dzeramā ūdens nodrošināšanu**. To sadarbība atbildīs Ilgtspējīgas attīstības programmai 2030. gadam un Parīzes nolīgumam, tostarp Eiropas zaļā kursa kontekstā, un tiks pastiprināta rīcība nolūkā veicināt pāreju uz klimatneitrālu, noturīgu un aprites ekonomiku. Sadarbība pētniecības un inovācijas jomā turpināsies, izmantojot programmu "Apvārsnis Eiropa", partnerību pētniecības un inovācijas jomā Vidusjūras reģionā (*PRIMA*) un Savienības Vidusjūrai reģionālo pētniecības un inovācijas platformu.

ES un Jordānija izveidos forumu **turpmāku investīciju projektu** apzināšanai un sagatavošanai saskaņā ar Jordānijas valsts prioritātēm un koordinācijā ar divpusējiem un daudzpusējiem līdzekļu devējiem. ES cita starpā koordinācijā ar citiem līdzekļu devējiem tieksies atbalstīt Jordānijas plānus īstenot projektu *Aqaba-Amman Water Desalination and Conveyance (AAWDC)* kā stratēģisku valsts projektu, kura mērķis ir samazināt valsts būtisko ūdens resursu deficītu.

ES un Jordānija sadarbosies, lai nodrošinātu **saskaņotību starp enerģētikas, ūdens, pārtikas, veselības un klimata pārmaiņu prioritātēm**, veicinātu to īstenošanu un nodrošinātu līdzdalības procesus reģionālā un starptautiskā līmenī.

3. STIPRINĀT LABU PĀRVALDĪBU, TIESISKUMU, DEMOKRĀTISKAS REFORMAS UN CILVĒKTIESĪBU IEVĒROŠANU

Saskaņā ar Jordānijas stingro apņemšanos turpināt reformu procesu, ko veicina Karaliskā komiteja politiskās sistēmas modernizēšanai, ES un Jordānija turpinās sadarbies, lai vēl vairāk stiprinātu Jordānijas demokrātisko un tiesu sistēmu, tiesiskumu, dzimumu līdztiesību un cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzību. ES un Jordānija atbalstīs pasākumus, kuru mērķis ir apkarot visu veidu diskrimināciju, un atbalstīs visus aspektus, kas saistīti ar efektīvu un labi izveidotu pilsonisko sabiedrību, tostarp izveidojot likumīgu darba vidi un darbības telpu, kas veicina aktīvas pilsoniskās sabiedrības attīstību.

Sadarbība koncentrēsies uz visaptverošu un iekļaujošu reformu īstenošanu, tiesu iestāžu rezultativitātes, efektivitātes un neatkarības turpmāku stiprināšanu, kā arī uz tiesu iestāžu vienlīdzīgu pieejamību visiem saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem. Tas ietvers tiesu iestāžu sadarbību civilīlētās un kriminālīlētās, veicinot pievienošanas attiecīgajām starptautiskajām konvencijām un to īstenošanu un kopā ar *Eurojust* strādājot pie starptautiska nolīguma par tiesu iestāžu sadarbību kriminālīlētās. Sadarbība vēl vairāk tiks vērsta uz vēlēšanu procesu (tostarp turpmākiem pasākumiem saistībā ar ES vēlēšanu novērošanas misiju un vēlēšanu ekspertu misiju ieteikumiem), atbalstu dzimumu līdztiesībai, tostarp ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai, sieviešu un jauniešu jēgpilnai politiskai līdzdalībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm politiskajā un sabiedriskajā dzīvē. ES un Jordānijas sadarbībā tiks iekļautas arī ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, pilsoniskā izglītība, politisko partiju sistēmas stiprināšana un parlamenta pārraudzības un likumdošanas loma, saikne starp vietējā un valsts līmeņa politiku, jēgpilns sociālais dialogs, decentralizācijas process, plurālistiski un neatkarīgi plašsaziņas līdzekļi, pārredzamība, tostarp finanšu pārredzamība, un pārskatatbildība, kā arī cīņa pret korupciju.

ES un Jordānija turpinās regulāru **dialogu demokrātijas un labas pārvaldības, tieslietu, tiesiskuma un cilvēktiesību jautājumos**. Dialoga pamatā būs Jordānijas starptautiskie, reģionālie un valsts mēroga sasniegumi un saistības. Pilsoniskā sabiedrība pēc pušu kopīga aicinājuma varēs sniegt savu ieguldījumu.

Jo īpaši attiecībā uz **cilvēktiesībām** regulārais ES un Jordānijas dialogs cita starpā pievērsīsies šādiem jautājumiem: vārda brīvība visās tās formās; biedrošanās brīvība, tostarp pilsoniskās sabiedrības un sociālo partneru, piemēram, arodbiedrību un tirdzniecības palātu, darba vide; sieviešu tiesības un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm politiskajā, ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī bērnu tiesības. Atbildīga, pārredzama, efektīva un iekļaujoša valsts pārvalde ir būtiska šo mērķu īstenošanā un Jordānijas demokrātijas un labas pārvaldības, kā arī cīņas pret krāpšanu un korupciju turpmākā veicināšanā un stiprināšanā, tostarp izmantojot efektīvu un lietderīgu sadarbību ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūru.

Dialogā pienācīgi ņems vērā spēkā Jordānijas esošās saistības, ko tā ir uzņēmusies daudzpusējā līmenī. Šajā dialogā ietvers ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, piemēram, tiesības uz izglītību un darbu. Šis dialogs jo īpaši attieksies uz partnerības prioritātēs ietvertajām jomām.

ES turpinās iesaistīties, lai nodrošinātu personas datu augsta līmeņa aizsardzību un veicinātu turpmāku pārveidi saskaņā ar ES un starptautiskajiem datu aizsardzības standartiem. Jordānijai būtu jāveic turpmāki praktiski pasākumi, lai garantētu tiesību uz privātumu un personas datu aizsardzības ievērošanu publiskajā un privātajā sektorā, tostarp tiesībaizsardzības un krimināltiesību jomā.

REAKCIJA UZ KRĪZI SĪRIJĀ

ES un Jordānija turpinās sadarbīties, lai rastu noturīgus un ilgtspējīgus Sīrijas krīzes risinājumus saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 2254 (2015) un lai ļautu bēgļiem brīvprātīgi, droši un cieņpilni atgriezties. ES un Jordānijas centieni turpinās nodrošināt piekļuvi aizsardzībai, iztikas līdzekļiem un pakalpojumiem gan bēgļiem, gan neaizsargātām uzņēmējkopienām, tostarp veicot šādus pasākumus:

- turpināt atvieglot bēgļu administratīvā statusa piešķiršanu un nodrošināt efektīvu aizsardzību, piekļuvi pamatpakalpojumiem un viņu pamata cilvēktiesību un juridisko tiesību ievērošanu;

- uzlabot pamatpakalpojumu, tostarp sociālās palīdzības, notekūdeņu, veselības aprūpes, tostarp garīgās veselības un psihosociālā atbalsta, un formālās un neformālās izglītības pieejamību un kvalitāti;
- palielināt viņu iztikas līdzekļus un pašpalāvēību, radot iespējas veicināt Jordānijas ekonomikas attīstību, cita starpā uzlabot uzņēmējdarbības vidi un uzlabot ražīgumu un darba tirgus apstākļus; atbalstīt politiku attiecībā uz prasmju pielāgošanu tirgus vajadzībām; atvieglot piekļuvi izglītībai un apmācībai; uzlabot un paplašināt piekļuvi darba iespējām, tostarp atbalstot uzņēmējdarbību mājās un darba atļaujas; stiprināt sieviešu un jauniešu ekonomiskās iespējas un dalību.
- Veicināt eksportu uz ES tirgu, tostarp efektīvi īstenojot izcelsmes noteikumu shēmu attiecībā uz Jordāniju, lai veicinātu investīcijas un darbvieta radīšanu gan Jordānijā, gan Sīrijas bēgļu labā.

DIALOGA UN SAVSTARPĒJAS SADARBĪBAS MEHĀNISMI

ES un Jordānijas attiecību vispārējais satvars noteikts asociācijas nolīgumā, kas stājās spēkā 2002. gadā, un 2010. gadā tās ieguva īpašu statusu. **Asociācijas nolīguma īstenošanas racionalizācija** ir veiksmīgi panākta, sagrupējot apakškomitejas dažos tematiskos dialogos saskaņā ar partnerības prioritātēm un papildinot politiskos dialogus.

Saistībā ar Programmas Vidusjūras reģionam un Padomes secinājumu pārskatīšanu, kas notiks 2024. gadā, ir paredzēts arī vidusposma pārskats, lai izvērtētu partnerības prioritāšu ietekmi un vajadzības gadījumā pielāgotu tās prioritātes, par kurām ES un Jordānija savstarpēji vienosies.

Turklāt, lai atbalstītu **ES atbalsta sniegšanu, reaģējot uz Sīrijas bēgļu krīzi**, ES un Jordānijas divpusējās sadarbības, kā arī citu attiecīgu dialogu un sanāksmju kontekstā un veicot turpmākus pasākumus pēc Briseles konferencēm, regulāri tiks pārskatītas attiecīgās savstarpējās saistības, kas izriet no šīm prioritātēm.

Saskaņā ar **principu par lielāku atbildību par Eiropas kaimiņattiecību politiku** ES ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm piedalīsies mehānismu koordinēšanā ar Jordānijas valdību centrālā un vietējā līmenī un ar partneriem, piemēram, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru.

Īstenojot partnerības prioritātēs izklāstītos mērķus, ES ir apņēmusies turpināt sniegt finansiālu atbalstu un iesaistīties ar starptautisko sabiedrību, lai atbalstītu Jordāniju, un Jordānija apņemas turpināt īstenot savu reformu programmu, kurai būs izšķiroša nozīme, lai partnerībā varētu gūt kopīgus panākumus.